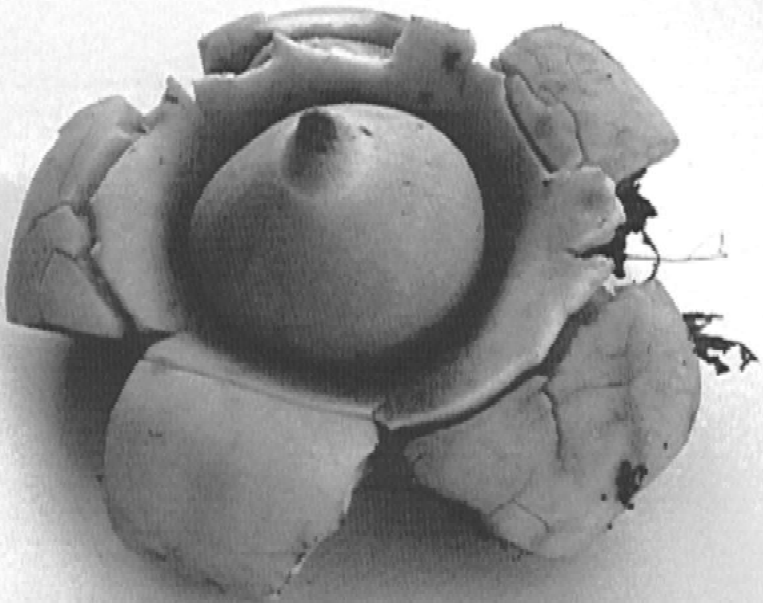

24ste jaargang, nummer 1 | Maart 2022

De Aardster

Paddenstoelenwerkgroep Westhoek

Inhoud

De langverwachte regen	1
Herinnering lidgeld PWW 2022	1
Bijzondere waarnemingen PWW 2021	2
Tussendoor-waarnemingen	6
Jaarlijkse vergadering 15/01/2022	10
Excursie 29/01/2022	12
Excursie 12/02/2022	13
Excursie 26/02/2022	15
Excursie 12/03/2022	16
Excursie 26/03/2022	17
Digitale Mush-Room – 19 januari 2022	17
Gordijnzwammen, moeilijk??	18
Mush-Room's 2 ^{de} kwartaal 2022	24
Excursies 2 ^{de} kwartaal 2022	24

De langverwachte regen

2022 is goed begonnen. Op 1 januari al werd *Helicogloea sebacea* gevonden, nieuw voor België! Ook bij onze noorderburen is het een uiterst zeldzaam zwammetje: het is tussen 1999 en 2022 aangeduid in slechts één atlasblok op de verspreidingskaart van de Nederlandse Mycologische Vereniging. Het genus *Helicogloea* maakt deel uit van de familie Phleogenaceae, waartoe ook het – mogelijks beter gekende – Beukenkorrelkopje (*Phleogena faginea*) behoort.

Verder werden nog meerdere zeldzame vondsten gedaan, hoewel typische voorjaarszwammen amper te zien waren. De droogte in maart heeft er natuurlijk veel mee te maken.

Dit voorjaar is blijkbaar een kopie van dat van vorig jaar, maar met de langverwachte regen van begin april zullen er gegarandeerd terug veel meer paddenstoelen te vinden zijn in onze prachtige natuurdo-
meinen.

Geniet van de natuur, en vooral van de paddenstoelen!

Tot op een volgende excursie en/of mush-room.

Namens het bestuur van de PWW.

Pol Debaenst

Herinnering lidgeld PWW 2022

Voor wie de lidmaatschapsbijdrage over het hoofd zag:

Het lidgeld voor 2022 bedraagt 8,00 euro.

Gelieve het bedrag over te maken, graag **vóór eind april 2022**,

op het IBAN-nummer BE50 4745 2176 1118,

met bankcode BIC: KREDBEBB.

Bijzondere waarnemingen PWW | 2021

Wn. = waarnemer; det. = determinatie door

08/01/2021 | *Microthyrium ciliatum* Gremmen & De Kam –

Hulstrotondezwammetje

Op afgefallen blad van Hulst (*Ilex aquifolium*)

Dennenbos, De Doornpanne, Oostduinkerke; C0.48.33

Wn. & det.: P.Debaenst/21.003

08/01/2021 | *Coleophoma cylindrospora* (Desm.) Höhn.

Op afgefallen blad van Hulst (*Ilex aquifolium*)

Dennenbos, De Doornpanne, Oostduinkerke; C0.48.33

Wn. & det.: P. Debaenst/21.004

→ 3de vondst voor België.

08/01/2021 | *Truncatella angustata* (Pers.) S. Hughes

Op afgefallen blad van Den (*Pinus sp.*)

Dennenbos, De Doornpanne, Oostduinkerke; C0.48.33

Wn. P. Debaenst, det.: B. Declercq; P.Debaenst/21.005

→ 2de vondst voor België.

13/01/2021 | *Coprotus niveus* (Fuckel) Kimbr., Luck-Allen & Cain –

Blank mestdwergschijfje

Op uitwerpselen van schaap

Houtsaegerduinen, De Panne; C0.57.31

Wn. & det. J. Launoy (J.L.21.01)

→ **Nieuw** voor België!

15/01/2021 | *Sporormiella pulchella* (E.C. Hansen) S.I. Ahmed & Cain

– Sierlijke brokkelspoorzam

Op uitwerpselen van moeflon

Cabourdomein, Adinkerke; D0.16.23

Wn. & det.: J. Launoy (J.L.21.02)

→ **Nieuw** voor België!

15/02/2021 | *Hypospilina pustula* (Pers.) M. Monord – Eikenbladknik-
kertje

Op afgefallen blad van Zomereik (*Quercus robur*)

Gazon, St.-Rijkersstraat 19 (gemeentehuis), Alveringem; D0.28.44

Wn. & det.: P.Debaenst/21.010

→ 4de vondst voor België! Vorige vondst dateert van 03/01/1998.

17/02/2021 | *Peniophora pseudoversicolor* Boidin – Bonte schorszwam

Op dode beschorste tak van loofhout

Eversambos, Eversamstraat, Stavele (Alveringem); D0.48.42

Wn. & det.: M. Detollenaere

→ 3de vondst voor België, 1ste vondst voor W.-Vlaanderen.

17/02/2021 | *Polyscytalum berkeleyi* M.B. Ellis

Op dode stengel van Grote brandnetel (*Urtica dioica*)

Eversambos, Eversamstraat, Stavele (Alveringem); D0.48.42

Wn. & det.: M. Detollenaere

→ 5de vondst voor België, 1ste vondst voor W.-Vlaanderen

20/02/2021 | *Septocyta ruborum* (Lib.) Petr.

Op dode twijg van Braam (*Rubus sp.*)

De Doornpanne, Oostduinkerke; C0.48.33

Wn. & det.: P.Debaenst/21.016

20/02/2021 | *Sporocadus rosigena* F. Liu, L. Cai & Crous

Op dode twijg van Braam (*Rubus sp.*)

De Doornpanne, Oostduinkerke; C0.48.33

Wn. & det.: P.Debaenst/21.017

→ 2de vondst voor België.

22/02/2021 | *Apiosporopsis carpinea* (Fr.) Mariani – Bladdeksekgogeltje

Op afgefallen blad van Haagbeuk (*Carpinus betulus*)

Tuin, Burgweg 19, Veurne; D0.18.11

Wn. & det.: P.Debaenst/21.020

→ 6de vondst voor België; vorige vondst 29/04/1992 en eerdere vondsten dateren van einde 19de eeuw.

- 06/03/2021 | *Coniochaeta pulveracea* (Ehrh.) Munk – Kortharige korrelkernzwam
Op rotte tak van loofhout
Cabourdomein, Adinkerke; D0.16.14
Wn. & det.: P. Debaenst
→ 2de vondst voor België; vorige vondst dateert van 05/1896 (Bommer E. & Rousseau M.).
- 06/03/2021 | *Lophiosphaera ulicis* (Pat.) E. Müll.
Op dode beschorste tak van Gaspeldoorn (*Ulex europaeus*)
Cabourdomein, Adinkerke; D0.16.14
Wn. & det.: M. Detollenaere
→ 2de vondst voor België.
- 06/03/2021 | *Kalmusia sarothamni* Feltgen
Op dode beschorste tak van Gaspeldoorn (*Ulex europaeus*)
Cabourdomein, Adinkerke; D0.16.14
Wn. & det.: M. Detollenaere
→ **Nieuw** voor België!
- 27/03/2021 | *Amphisphaeria multipunctata* (Fuckel) Petr. – Veelpuntig balonnetje
Op rotte tak van loofhout
Ter Yde, Oostduinkerke; C0.48.24
Wn. & det.: P. Debaenst
→ 3de vondst voor België.
- 27/03/2021 | *Coniothyrium psammae* Oudem.
Op dood blad van Helmgras (*Ammophila arenaria*)
Ter Yde, Oostduinkerke; C0.48.24
Wn. & det.: P. Debaenst
→ **Nieuw** voor België!
- 15/10/2021 | *Crepidotus crocophyllus* (Berk.) Sacc. – Harig saffraan-oortje
Op liggende dode stam van Populier (*Populus* sp.)
Calmeynbos, De Panne; C0.56.42

Wn. & det.: J. Boonefaes
→ 3de vondst voor België.

28/10/2021 | *Schizothecium nanum* Lundq. – Langschubbig menhir-
zwammetje

Op uitwerpselen van schaap
Cabourdomein, Adinkerke; D0.16.23

Wn. & det.: J. Launoy
→ 3de vondst voor België.

06/11/2021 | *Cotylidia undulata* (Fr.) P. Karst. – Franjekorsttrechtertje
Tussen mos

Bloembak buitenshuis, Oostduinstrandlaan, Oostduinkerke;
C0.48.32

Wn.: G. Van den Steen, det.: C. Van Den Broeck
→ 4de vondst voor België. 1ste vondst voor W.-Vlaanderen. Een
week later werd deze zeldzame soort nogmaals gevonden in de
Noordduinen te Koksijde.

08/12/2021 | *Lepiota brunneolilacea* Bon & Boiffard – Zandparasol-
zwam

Op kaal zand

Zeereepduinen ter hoogte van het Vissersdorp, De Panne; C0.56.32

Wn.: H. Nottebare, det. H. Nottebaere, J. Launoy, P. Debaenst
→ 2de vondst voor België.

20/12/2021 | *Thecotheus strangulatus* (Velen.) Aas & N. Lundq.

Op uitwerpselen van paard

Vi. natuurreservaat De Westhoek, De Panne; D0.16.12

Wn. & det. J. Launoy (J.L. 21.05)
→ **Nieuw** voor België!

Tussendoor-waarnemingen

Deelnemers: J. Boonefaes, P. Debaenst, C. Debels, M. Decoussemaeker, M. Detollenaere, W. Laforce, J. Launoy, M. Malfait, H. Nottebaere, H. Ruysseveldt, M. Sammison, W. Slosse, C. Van Den Broeck.

01/01/2022 | Calmeynbos, De Panne

Helicogloea sebacea - —

C0.56.42

Helicogloea sebacea (Foto's: M. Detollenaere)

03/01/2022 | VI. natuureservaat De Westhoek, De Panne

Pachyella celtica - Purperen bosbekerzwam

D0.16.12

Purperen bosbekerzwam
(*Pachyella celtica*)
(Foto: J. Launoy)

03/01/2022 | VI. natuurreserveaat De Westhoek, De Panne

Ascobolus albidus - Bleek spikkelschijfje C0.56.43

Ascobolus elegans - Elegant spikkelschijfje

Ascobolus roseopurpurascens - Wijnrood spikkelschijfje

Ascobolus stercorarius - Gewoon spikkelschijfje

Cheilymenia coprinaria - Langharig borstelbekertje

Cheilymenia pulcherrima - Fraai borstelbekertje

Cheilymenia raripila - Blond borstelbekertje

Cheilymenia stercorea - Scharlaken borstelbekertje

07/01/2022 | Tuin, Kerkstraat 21, Koksijde

Phylloscypha labessiana - — C0.57.24

Phylloscypha labessiana
(Foto: W. Slosse)

24/01/2022 | Tuin, Oude Zeedijkstraat, Wulpen (Koksijde)

Octospora axillaris - Spoelsporig mosschijfje C0.58.24

Spoelsporig mosschijfje
(*Octospora axillaris*)
(Foto: C. Van Den Broeck)

25/01/2022 | COC, Oosthoekduinen, De Panne

Crepidotus cesatii var. cesatii - Rondsporig oorzwammetje (var. cesatii) C0.57.31

Crepidotus versutus - Grootsporig oorzwammetje

Lachnella villosa - Wit wolschijfje

Meotatomyces dissimulans - Donsvoetbundelzwam

Romagnesiella clavus - Dwergmosklokje

04/02/2022 | Calmeynbos, De Panne

Resupinatus poriaeformis - — C0.56.42

Resupinatus poriaeformis (Foto: M. Detollenaere)

05/02/2022 | Calmeynbos, De Panne

Gloeocystidiellum luridum - Dunne melkkorstzwam C0.56.42

Xanthoporia radiata - Elzenweerschijnzwam

Acrospermum compressum - Draadsporig stengeltongetje

Nodulosphaeria galiorum - Grootsporig kleefkruidvulkaantje

Sarcoscypha austriaca - Krulhaarkelkzwam

Krulhaarkelkzwam (*Sarcoscypha austriaca*) (Foto: P. Debaenst)

08/02/2022 | COC, Oosthoekduinen, De Panne

Hydnoporia tabacina - Tabakborstelzwam

C0.57.31

Phellinopsis conchata - Bruinzwarte vuurzwam

Ciboria amentacea - Elzenkatjesmummiekelkje

Lophiostoma nucula - —

Rhyphophila pleiospora - Befmenhirzwammetje

Calloria urticae - Brandnetelschijfje

09/02/2022 | Tuin, Burgweg 19, Veurne

Cyclothyriella rubronotata - Kussenbloedkorrelzwam

D0.18.11

22/02/2022 | COC, Oosthoekduinen, De Panne

Arrhenia retiruga - Gerimpeld mosoortje

Gerimpeld mosoortje

(*Arrhenia retiruga*)

(Foto: P. Debaenst)

25/02/2022 | Krakeelduinen, De Panne

Octospora neerlandica - Duinsterretjesschijfje

C0.56.44

Duinsterretjesschijfje

(*Octospora neerlandica*)

(Foto: C. Van Den Broeck)

28/02/2022 VI. nat.res. De Westhoek, De Panne	
Coprotus disculus - Doorschijnend mestdwergschijfje	C0.56.43
03/03/2022 Oostvoorduin, Oostduinkerke	
Verpa conica - Vingerhoedje	C0.48.43
Helvella crispa - Witte kluifzwam	
05/03/2022 Cabourdomein, Adinkerke	
Coprinopsis ephemeroïdes - Geringde korrelinktzwam	D0.16.14
Deconica montana - Zandkaalkopje	
Amphisphaeria multipunctata - Veelpuntig balonnetje	
Didymosphaeria oblitescens - Variabel poriebutje	
Hysterobrevium smilacis - Loofbosspleetkooltje	
Lamprospora seaveri - Purpersteelmosschijfje	
Lasiobolus cuniculi - Mestborstelbekertje	
Massaria inquinans - Esdoornjoekelspoorzwam	
Octospora axillaris var. tetraspora - Spoelsporig mosschijfje var. tetraspora	
Patellaria atrata - Foprouwschotelletje	
Thyridaria maculans - Vlekkende bloedkorrelzwam	
Parascedosporium putredinis - —	
Tulostoma melanocyclum - Donkerstelige stuifbal	

Jaarlijkse vergadering 15/01/2022

Deelnemers: J. Boonefaes, P. Debaenst, M. Decroos, M. Malfait, H. Nottebaere, H. Ruyseveldt, M. Sammison, C. Van Den Broeck.

1. Overzicht 2021

- o Eind 2021 telde de PWW vierenvijftig leden.
- o Er werden negentien activiteiten gepland. Er werden geen excursies afgelast. Gemiddeld waren er 6 à 7 deelnemers per activiteit.
- o Op de online Mush-Room's van februari t.e.m. mei waren er gemiddeld 16 deelnemers.
- o Voor de lijst met bijzondere waarnemingen 2021, zie p. 2.

2. Financieel verslag

- o Eind 2021 vertoonde de rekening van de PWW een klein positief saldo.
- o Het digitaal versturen van het De Aardster heeft de onkosten enigszins beperkt.
- o Een tweedehands microscoop t.w.v. € 450 werd aangeschaft. Deze zal gebruikt worden tijdens de Mush-Room's.
- o Het publiceren van het 'Supplement De Aardster 2021' heeft € 437,18 gekost.
- o Van harte dank aan de stad Veurne voor de bekomen (corona-) subsidies. Dank ook aan alle leden voor de financiële bijdrage via lidgeld.

3. Werking in 2022

- o Het zesentwintigste werkjaar is ingezet en De Aardster is reeds aan zijn vierentwintigste jaargang toe.
- o Er zijn twintig activiteiten georganiseerd. Op de jaarlijkse vergadering volgen negentien excursies. Zie activiteitenprogramma in De Aardster 23(4) 2021, p. 90.
- o Er zijn negen Mush-Room activiteiten gepland. Deze gaan door in het labo van het Duinenhuis Bettystraat 7 te Koksijde, telkens op woensdagavond van 19u30 tot 21u30. Zie programma in De Aardster 23(4) 2021, p. 92.
- o Voor alle activiteiten wordt er enkele dagen vooraf, via mail, een herinnering gestuurd, door C. Van Den Broeck.
- o Alle activiteiten en andere info betreffende de PWW zijn te raadplegen op de website "paddenstoelenwerkgroep-westhoek.be".
- o Via een link op onze website kan je de Paddenstoelenwerk-groep Westhoek volgen op facebook. De website en de facebook-pagina worden beheerd door M. Malfait.
- o Hilde Nottebaere blijft vertegenwoordigster in de milieuraad Veurne.
- o De samenstelling van het bestuur blijft ongewijzigd.

- o Hartelijk dank aan de medebestuursleden voor hun inzet en positieve inbreng.
- o Alle leden zijn van harte welkom op alle activiteiten: deze moeten zowel beginners als gevorderden aanspreken. We hopen dit jaar veel deelnemers te mogen verwelkomen op de excursies, alsook op de Mush-Room's.
- o Kandidaat-leden zijn eveneens van harte welkom op de activiteiten, om kennis te maken met de werking van de PWW.

4. Nieuwjaarsdrink

De jaarlijkse vergadering werd afgesloten met een Nieuwjaarsdrink met bijhorende hapjes.

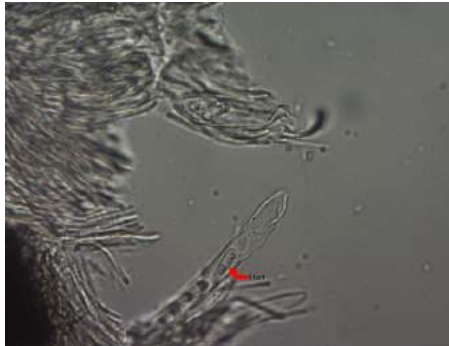
Excursie 29/01/2022

Deelnemers: J. Boonefaes, P. Debaenst, A. Defoort, M. Detollenaere, J. Devos, A. De Witte, M. Haerssens, M. Malfait, C. Van Den Broeck, T. Vanden Eede, H. Vermeylen.

Oostvoorduin noord, Oostduinkerke

Crepidotus epibryus - Klein oorzwammetje	C0.48.44
Flammulina velutipes - Gewoon fluweelpootje	
Hypholoma fasciculare - Gewone zwavelkop	
Omphalina pyxidata - Roodbruin trechtertje	
Tubaria furfuracea - Gewoon donsvoetje	
Bjerkandera adusta - Grijsz busjeszwam	
Chondrostereum purpureum - Paarse korstzwam	
Fomes fomentarius - Echte tonderzwam	
Hymenochaete rubiginosa - Roestkleurige borstelzwam	
Peniophora lycii - Berijpte schorszwam	
Xylodon raduloides - Valse tandzwam	
Xanthoporia radiata - Elzenweerschijnzwam	
Alternaria scrophulariae - Krulharig muurspoorbolletje	
Gnomonia cerastis - Esdoornsnavelkogeltje	

Hyaloscypha fuckelii - Gewoon waterkelkje
Hysterium angustatum - Schorsspleetkooltje
Leptosphaeria acuta - Brandnetelvulkaantje
Mycosphaerella punctiformis - Gewoon puntkogeltje
Nemania serpens - Grijsze korstkogelzwam
Ruzenia spermoides - Stronkruijkogeltje
Spilopodia nervisequa - —

Spilopodia nervisequa (Foto's: M. Detollenaere)

Boeremia hedericola - —
Rhytisma acerinum - Esdoornvlekkenzwam (anamorf stadium)
Dendryphion nanum - —
Xanthoriicola physciae - —
Geastrum corollinum - Tepelaardster
Geastrum triplex - Gekraagde aardster
Lycoperdon excipuliforme - Plooivoetstuifzwam
Physarum utriculare - Troskalknetje
Trichia varia - Fopdraadwatje
Phragmidium violaceum - Veelcellige braamroest

Excursie 12/02/2022

Deelnemers: J. Boonefaes, P. Debaenst, C. Debels, M. Detollenaere,
J. Launoy, H. Nottebaere, G. Van den Steen.

Zeebermduinen, Oostduinkerke

Agaricus devoniensis - Zeeduinchampignon

CO.48.23

Conocybe aporos - Voorjaarsbreeksteeltje

Entoloma vindobonense - Zwartbruine satijnzwam

Lepista nuda - Paarse schijnridderzwam

Clitocybe barbularum - Duinmostrechterzwam

Omphalina galericolor - Duinmostrechtertje

Tubaria furfuracea - Gewoon donsvoetje

Fomitiporia hippophaeicola - Duindoornvuurzwam

Xylodon sambuci - Witte vlierschorszwam

Ascobolus stercorarius - Gewoon spikkelschijfje

Lasiobolus cuniculi - Mestborstelbekertje

Lasiobolus monascus - —

Octospora gemmicola - Korrelknikmosschijfje

Korrelknikmosschijfje
(*Octospora gemmicola*)
(Foto: P. Debaenst)

Patellaria atrata - Foprouwschotelkje

Saccobolus versicolor - Violet spikkelschijfje

Neoschizothecium tetrasporum - Viersporig menhirzwammetje

Thelebolus crustaceus - Oker sinterklaasschijfje

Thelebolus polysporus - Nietig sinterklaasschijfje

Montagnula perforans - —

Tulostoma brumale - Gesteelde stuifbal

Coleosporium tussilaginis - Klein hoefbladroest

Pilaira anomala - —

Excursie 26/02/2022

Deelnemers: J. Boonefaes, P. Debaenst, C. Debels, W. Laforce, M. Malfait, H. Nottebaere, C. Van Den Broeck.

Schipgatduinen, Koksijde

Clitocybe barbularum - Duinmostrechterzwam

C0.47.44

Lepista nuda - Paarse schijnridderzwam

Paarse schijnridderzwam (*Lepista nuda*) (Foto: W. Laforce)

Omphalina galericolor - Duinmostrechttertje

Omphalina pyxidata - Roodbruin trechttertje

Panaeolus cinctulus - Gezoneerde vlekplaat

Tubaria furfuracea - Gewoon donsvoetje

Byssomerulius corium - Papierzwammetje

Xylodon sambuci - Witte vlierschorszwam

Amarenomyces ammophilae - Helmgrasvulkaantje

Cyclothyriella rubronotata - Kussenbloedkorrelzwam

Hysterium angustatum - Schorsspleetkooltje

Hysterium angustatum - Schorsspleetkooltje
 Lophodermium gramineum - Grasspleetlip
 Patellaria atrata - Foprouwschotelkje
 Pyrenopeziza revincta - Gewoon uitbreekkommetje
 Stemphylium vesicarium - Kaal muurspoorbolletje
 Phoma ammophilae - —
 Pleotrichocladium opacum - —
 Tulostoma brumale - Gesteelde stuifbal
 Auricularia auricula-judae - Echt judasoor
 Dacrymyces capitatus - Gesteelde druppelzwam
 Amarenomyces ammophilae - Helmgrasvulkaantje C0.47.42
 Microthyrium gramineum - Helmgrasrotondezwammetje
 Periconia hispidula - —
 Phoma ammophilae - —
 Phragmidium violaceum - Veelcellige braamroest

Excursie 12/03/2022

Deelnemers: J. Boonefaes, J. Launoy, H. Nottebaere, M. Sammison, C. Van Den Broeck, T. Vanden Eede.

Vlaams natuurreserveat De Westhoek, De Panne

Fomitiporia hippophaeicola - Duindoornvuurzwam C0.56.34
 Hyphodontia barba-jovis - Franjetandjeszwam
 Lentinus brumalis - Winterhoutzwam
 Xylodon sambuci - Witte vlierschorszwam
 Hysterium angustatum - Schorsspleetkooltje
 Leptosphaeria acuta - Brandnetelvulkaantje
 Mollisia cinerea - Gedrongen mollisia
 Xanthoriicola physciae - —
 Geastrum corollinum - Tepelaardster
 Lycoperdon excipuliforme - Plooivoetstufzwam
 Tremella mesenterica - Gele trilzwam
 Stereum hirsutum - Gele korstzwam

Stereum subtomentosum - Waaierkorstzwam
Ciboria amentacea - Elzenkatjesmummiekelkje
Geastrum coronatum - Forse aardster
Auricularia auricula-judae - Echt judasoor

Activiteit 26/03/2022

Deelnemers: J. Boonefaes, P. Debaenst, M. Detollenaere, Launoy, W. Slosse.

Hannecartbos, Oostduinkerke

Trametes versicolor - Gewoon elfenbankje	C0.48.41
Hysterium angustatum - Schorsspleetkooftje	
Mycosphaerella punctiformis - Gewoon puntkogeltje	
Lycoperdon excipuliforme - Plooivoetstuifzwam	
Lachnella villosa - Wit wolschijfje	C0.48.42
Stereum hirsutum - Gele korstzwam	
Stereum subtomentosum - Waaierkorstzwam	
Xylodon raduloides - Valse tandzwam	
Xylodon sambuci - Witte vlierschorstzwam	
Calloria urticae - Brandnetelschijfje	
Cheilymenia fimicola - —	
Lasiobolus papillatus - Dwergborstelbekertje	
Leptosphaeria acuta - Brandnetelvulkaantje	
Podospora appendiculata - Witkopmenhirzwammetje	
Taphrina alni - Elzenvlag	
Auricularia auricula-judae - Echt judasoor	
Phragmidium violaceum - Veelcellige braamroest	

Verslag digitale Mush-Room – 19 januari 2022

H. Nottebaere, Sportlaan 7, De Panne

Deelnemers: J. Boonefaes, C. Debels, L. Deceuninck, A. Defoort, G. De Meester, J. Launoy, M. Rouzeré, M. Sammisson, W. Slosse, C. Van Den Broeck, M. Verbeken.

Carl bespreekt enkele soorten reagentia die hij meeneemt op excursie. Aan de hand van voorbeelden heeft hij het over de eigenschappen, het gebruik, de houdbaarheid en de voor- en nadelen ervan. Volgende soorten kwamen aan bod: Ammoniak, Kaliumhydroxide, Guaiac, IJzersulfaat, alsook de reagentia die hij nodig heeft voor de Schäffer-reactie: aniline en salpeterzuur.

Deze lezing is bij Carl op te vragen, in pdf.

Jacky geeft een lezing over een bekerzwam uit het Westhoekreservaat, een vondst die hij deed samen met Martine. Hij bespreekt uitgebreid de manier van determineren, en de literatuur en sleutels die hij gebruikte. Dat het determineren van een eerder zeldzame zwam niet altijd gemakkelijk is wordt duidelijk, temeer omdat de naamsveranderingen van de laatste jaren voor verwarring kunnen zorgen, wat de determinatie soms minder vlot doet verlopen.

Gelukkig zijn er op internet enkele fora waar vragen kunnen gesteld worden aan specialisten.

Op internet zijn er voor sommige geslachten ook goede en bijgewerkte sleutels te vinden.

Na lang zoeken besluit Jacky te maken hebben met *Pachyella celtica* (Boud.) Häffner (Purperen bosbekerzwam), foto p. 6. Maar daar gaat Jacky zelf nog wel een artikel over schrijven!

Gordijnzwammen, moeilijk??

W. Slosse, Kerkstraat 21, Koksijde

Tijdens een rondje in mijn favoriete duinpanne in het natuurgebied Ter Yde te Oostduinkerke trof ik op 22/10/2021 redelijk wat soorten aan. Na enkele regendagen floreerde de mycoflora weer optimaal. Vooral de *Inocybe*'s voelden zich opperbest en stonden er met honderden tussen Kruiwilg (*Salix repens*). Verder in grazigere omgeving groeiden flink wat Zwartwordende wasplaten (*Hygrocybe conica*) en in mosduin welig tierende Giftige weidetrechterzwammen (*Clitocybe rivulosa*) naast talrijke Mosklokjes (*Galerina sp.*).

Tussen een iele vlek *Salix repens* op een duinflank vielen mij plots enkele toefen kastanjebruine paddenstoelen op. De vrij forse exemplaren lieten bij mij niet onmiddellijk een belletje rinkelen tot ik enkele jonge exemplaren van nabij bekeek: ontegensprekelijk *Cortinarius*! De soort werd uitgebreid gefotografeerd en een collectie verdween in de doos.

Ik berichtte eerder reeds hoe je als (beginnende) mycoloog op dit geslacht wel je hele gebit stuk kan bijten maar ditmaal liep de determinatie toch verbazend vlot.

Het bleek opnieuw een lid van het subgenus *Telamonia* te zijn, met een sterk vermoeden naar Kousevoetgordijnzwam (*Cortinarius saturninus*).

Macroscopisch:

- Hoed:
  - tot 54 mm in doorsnede;
  - bleek kastanjebruin tot leverkleurig (jonge exemplaren) in vochtige toestand;
  - jong half bolvormig; bij oudere exemplaren iets convex tot vlak uitgespreid met een iets gewelfd centrum;
  - golvende rand;
  - KOH-reactie grijs-, donkerbruin;
  - glad en droog;
  - jongere exemplaren met iets radiaal vezelige structuur;
  - duidelijk hygrofaan: centrum en brede rand blijven kastanjebruin rest rossig bruin verblekend;
  - rand wittig door velumresten.
- Steel:
  - cilindrisch, mediaan 7 tot 9 mm doorsnede; basaal tot 19 mm doorsnede;
  - tot 44 mm hoog;
  - basaal zwak tot zeer sterk knotsvormig verdikt;
  - onder wittige velumvlokken wit van kleur;

- jonge exemplaren apicaal (soms) met een violette zweem. Dit kenmerk was meer niet dan wel aanwezig in de collectie;
- basis bij jonge exemplaren in wit-grijze velumsok gekapseld (vandaar de Nederlandse naam);
- vlees in doorsnede wit met lichtbruine vlekken; basis niet verdonkerend.
- Geur: fungoïd.
- Smaak: aangenaam mild.

Microscopisch:

- Sporen:
  - Av(20): 9.69 x 4.99µm / Qav(20): 1.94 (meting in congorood in NH3);
  - Av(37): 9.45 x 4.96µm / Qav(37): 1.90 (meting in water);
  - cilindrisch-ellipsoïd met ronde top;
  - dikwandig;
  - ornamentatie vrij grof (x1000/negatief);
  - 1 grote oliedruppel.
- Basidia 4-sporig en gegespteerd.
- Lamelsnede duidelijk fertiel.
- Cheilocystiden kort knotsvormig en verscholen tussen basidia.

De sporenornamentatie / -grootte vormen belangrijke, zo niet de belangrijkste, onderscheidende kenmerken binnen het subgenus *Telamonia*. Nu moet gezegd worden dat wat de literatuur betreft deze ook niet steeds eenduidig is en er beduidend afwijkende metingen worden gepubliceerd.

Wat de ornamentatie betreft heeft de *Funga Nordica* het over 'sharply verrucose', iets wat ik met mijn vergroting (x1000) niet overtuigend kan bevestigen bij deze collectie. Ook de tekening van André De Haan in de CD 'Cortinarius subg. *Telamonia* in Vlaanderen' (2013) kan ik evenmin, op basis van mijn vergroting, matchen met deze collectie.

Qua sporengrootte wijken de literatuurbronnen ook sterk van elkaar af:

- In Funga Nordica (2018) lezen we 8-9(-9.5) x 4.5-5 µm;
- Læssøe & Petersen in Fungi of Temperate Europe (2019) nemen die gewoon over;
- Breitenbach & Kränzlin (2000) geven 8.7-12.9 x 6.2-7.5 µm op met Q-waarde van 1.4-1.8;
- De Haan, A. et al. KVMV Telamonia-CD (2013) houdt het bij (5.7-) 6.5-8.5(-9.1) x (3.6-)4-4.5(-5) µm met een Q-waarde van 1.75;
- Arnolds & Kuyper (1995) noteren op hun beurt (7.5-)8.0-9.5 x 5.0-5.5 µm met een Q-waarde van 1.6-1.8.

De metingen van de besproken collectie leunen dus duidelijk bij de metingen van Arnolds & Kuyper en Breitenbach & Kränzlin aan.

Verspreiding:

Bij het geslacht *Cortinarius* moeten we steeds op onze hoede blijven wat betreft meldingen omdat de microscopische check sowieso onontbeerlijk is.

Bijkomend moeten we weten dat de Kouse n? voet... *Cortinarius saturninus* tot voor enkele jaren onder de inmiddels synonimische benaming *Cortinarius cohabitans* werd gecatalogeerd. De gangbare naam is momenteel volgens Index Fungorum *Cortinarius saturninus*.

In de database van Funbel vinden we slechts 2 (West-)kustwaarnemingen: Calmeynbos, De Panne (1978) en De Doornpanne, Oostduinkerke (2002).

In de database van Waarnemingen.be vinden we in de periode 2000-2021 geen enkele goedgekeurde waarneming.

De database van Paddenstoelenwerkgroep Westhoek levert ons nog een tweetal waarnemingen op: Westhoekreservaat, De Panne (2007) en De Doornpanne, Oostduinkerke (2020).

In mijn persoonlijke database noteerde ik een, na discussie, gevalideerde waarneming uit de Karthuisduinen te Oostduinkerke (2019).

Het lijkt er op dat deze soort vrij zelden aangetroffen wordt in duingebied. Deze vaststelling moeten we echter onmiddellijk relativiseren met de wetenschap dat menig mycoloog zich niet tot dit geslacht aangetrokken voelt en bijgevolg vele potentiële waarnemingen ononderzocht verticaal worden geklasseerd.

Ecologie:

Zoals het gros van de *Cortinarius*-soorten heeft *C. saturninus* een specifieke mycorrhizapartner. In dit geval betreft het een vertegenwoordiger van het geslacht *Salix*, hier meer bepaald *Salix repens* (Kruipwilg).

Funga Nordica (2018) vermeldt *Salix repens* expliciet als begeleidende soort in duingebied.

Læssøe & Petersen (2019) houden het eerder vaag op vertegenwoordigers uit het geslacht *Salix*.

De Haan et al. (2013) vermelden bij hun collectie: aan de rand van een met *Salix alba* (Schietswilg) omzoomde weide.

Breitenbach et al. (2000) trekken het open en vermelden dat *Cortinarius saturninus* zowel met naald- als loofhout wordt geassocieerd.

De soort wordt dus grosso modo met *Salix sp.* geassocieerd.

Op basis van het habitat, de begeleidende boomsoort en de microscopie meen ik te mogen stellen dat we hier met *Cortinarius saturninus* te maken hebben.

Maar zoals eminent *Cortinarius*onderzoeker Jos Volders me recent voor waarschuwde: zolang er geen betere en vrijwel alles omvattende monografie komt zullen discussies blijven duren en misschien daarna ook nog wel! *Cortinarius* is een genus in volle evolutionaire ontwikkeling waarbij enkel via moleculair onderzoek meer duidelijkheid in kan worden geschapen.

Dit is m.i. echter geen reden om met een wijde boog om dit geslacht heen te lopen maar eerder een motivatie om bij *Cortinarius* stil te staan. Hoe meer collecties in exsiccaat worden verzameld des te meer de wetenschap er in de nabije toekomst uit kan leren.

Daarom, beste collega (amateur-)mycologen: bewaar *Cortinarius*-collecties, beschrijf ze zo goed je kan en deponeer de exsiccaten (eventueel via PWW) in de verzameling van RUG.

Kousevoetgordijnzwam (*Cortinarius saturninus*), links jonge exemplaren met cortina en rechts volgroeide exemplaren (Foto's: W. Slosse)

Kousevoetgordijnzwam (*Cortinarius saturninus*), Doorsnede volgroeid exemplaar (Foto: W. Slosse)

Literatuur:

- Arnolds & Kuyper (1995). Sydowia X: 5-27.
- Breitenbach J. & Kränzlin F. (2000). Fungi of Switzerland vol. 5
- De Haan A. et al. (2013). KVMV, Telamonia-CD.
- Knudsen H. & Vesterholt J. (2018). Funga Nordica. Vol. 2. Agarcoid, boletoid and cyphelloid genera. Nordsvamp – Copenhagen.
- Læssøe T. & Petersen Jens H. (2019). Fungi of Temperate Europe. Volume 1. Princeton University Press. Princeton and Oxford.

Mush-Room's 2de kwartaal 2022

Locatie: Duinenhuis, Bettystraat 7 te Koksijde.

Telkens op woensdag, van 19u30 tot 21u30, op:

Woensdag 13 april

Woensdag 19 mei

Excursies 2de kwartaal 2022

Za. 09/04 | **Noordduinen**, Koksijde

9u30 parking Abdijstraat 101, Koksijde (gemeentelijke basisschool).

Za. 23/04 | **Oosthoekduinen**, De Panne

9u30 parkeergelegenheid Sportlaan (ingang via Artiestenpad), De Panne.

Za. 07/05 | **Eversambos, Stavele** (Alveringem)

9u30 parking langs de Eversamstraat, Stavele (Alveringem).

Za. 21/05 | **Calmeynbos**, De Panne

9u30 parking PB Duinpanne, Olmendreef 2, De Panne.

Za. 18/06 | **De Blankaart**, Woumen

9u30 parking, Iepersteenweg 56, Woumen. Of 8u45 carpoolparking einde Ieperse Steenweg (nabij bakkerijmuseum, afrit E40), Veurne.

COLOFON

Voorzitter (+ redactie De Aardster)

Debaenst Pol   pol_debaenst@msn.com

Burgweg 19, 8630 Veurne; 058 31 39 69

Mush-Room's (educatieve binnenhuisactiviteiten)

Van Den Broeck Carl   carl.vandenbroeck@gmail.com

Prins Karelstraat 24, 8670 Koksijde; 0475 22 08 43

Vertegenwoordiging in de milieuraad Veurne

Nottebaere Hilde   hilde.nottebaere@skynet.be

Sportlaan 7, 8660 De Panne; 058 41 48 08

Medebestuurleden

Batteu Hubert

Zeedijk 210/321, 8670 Koksijde

Launoy Jacky   jacky@launoy.be

Konijnenweg 11, 8660 De Panne; 058 41 37 25

Ruyseveldt Hugo   hugo.ruyseveldt@telenet.be

Voetbalstraat 21/16, 8630 Veurne; 058 31 52 96

Beheerder website en facebook pagina

Mireille Malfait   mireillemalfait@telenet.be

Prins Albertlaan 58 / 101, 8660 De Panne; 0477 61 39 55

Artikels

Alle leden van de PWW kunnen artikels laten publiceren in De Aardster. Deze worden liefst per e-mail opgestuurd, drie weken vóór het einde van het kwartaal. Gelieve steeds de naam en het volledig adres van de auteur te vermelden.

Copyright © PWW

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvuldigd door middel van druk, fotokopieën, geautomatiseerde gegevensbestanden of op welke andere wijze ook, zonder voorafgaandelijke schriftelijke toestemming van de uitgever.

Paddenstoelenwerkgroep Westhoek

De Paddenstoelenwerkgroep Westhoek (PWW) is als zelfstandige natuurwerkgroep opgericht in 1997.

De PWW heeft als doel de belangstelling voor én de beoefening van de mycologie te bevorderen in zijn werkingsgebied de 'Westhoek'. Zij wil ook bijdragen tot het behoud en de bescherming van de boeiende paddenstoelenflora in de Westhoek.

Kandidaat leden kunnen vrij aan activiteiten deelnemen.

Als lid van de PWW:

- Kan je deelnemen aan alle excursies.
- Kan je deelnemen aan de jaarlijkse vergadering en aan alle Mushroom's.
- Ontvang je driemaandelijks ons tijdschrift "De Aardster" (digitaal) met verslagen van de activiteiten, alsook mycologische artikels en berichten.
- Kan je artikels of berichten laten publiceren in De Aardster.
- Kan je hulp vragen bij het determineren, zowel macro- als microscopisch. Dit geldt voor zowel beginners als gevorderden.
- Maak je het mogelijk dat er educatief materiaal aangekocht wordt.
- Onderstreep je mee dat je het belangrijk vindt dat de studie van de biodiversiteit en de ecologie van zwammen zijn plaats heeft in het groter geheel van natuurbehoud.

Alle waarnemingen van zwammen en slijmzwammen worden jaarlijks opgestuurd naar Funbel (Fungi van België, databank).

Men wordt lid door overschrijving van 8,00 EUR op het IBAN-nummer BE50 4745 2176 1118 met bankcode BIC: KREDBEBB van de Paddenstoelenwerkgroep Westhoek te Veurne.